

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้องต่อ  
ร่างหลักเกณฑ์การบริหารจัดการภัยทุจริตดิจิทัล (Digital Fraud Management)

-----

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาร่างหลักเกณฑ์การบริหารจัดการภัยทุจริตดิจิทัล (Digital Fraud Management) โดยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นได้ ดังนี้

**๑. วิธีการ จำนวนครั้ง และระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น**

๑.๑ การรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ระบบกลางทางกฎหมาย (www.law.go.th)

จำนวน ๑ ครั้ง ตั้งแต่วันที่ ๓ ถึงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๘

๑.๒ การรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย (www.bot.or.th)

จำนวน ๑ ครั้ง ตั้งแต่วันที่ ๓ ถึงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๘

๑.๓ การจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็น จำนวน ๑ ครั้ง เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๘

ทั้งนี้ ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็นและรายละเอียดของประเด็นที่นำไปรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ปรากฏตามเอกสารแนบ

**๒. ผู้เกี่ยวข้องในการรับฟังความคิดเห็น**

ผู้ให้บริการทางการเงิน (สถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ ผู้ประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ ผู้ประกอบธุรกิจบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับ) หน่วยงานภาครัฐ และประชาชนทั่วไปที่สนใจ

**๓. ผลการพิจารณา**

ในการรับฟังความคิดเห็น ผู้ที่แสดงความคิดเห็นได้ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อร่างหลักเกณฑ์การบริหารจัดการภัยทุจริตดิจิทัล (Digital Fraud Management) ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้พิจารณาความเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ และได้นำมาประกอบการพิจารณาจัดทำหลักเกณฑ์ดังกล่าว โดยสามารถสรุปความคิดเห็นในแต่ละประเด็นได้ ดังนี้

| ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น                                                                                                                                                           | ผู้ที่แสดงความคิดเห็น  | ความคิดเห็น                                                                                                                                                                                                                                                            | ผลการพิจารณา                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ๑. ภาพรวมของการออกหลักเกณฑ์                                                                                                                                                              | ผู้ให้บริการทางการเงิน | <ul style="list-style-type: none"> <li>ขอให้กำหนดหลักเกณฑ์ในรูปแบบของกรอบหลักการ (principle-based) ซึ่งเน้นที่วัตถุประสงค์และผลลัพธ์ที่ ธปท. คาดหวัง โดยนํารายละเอียดตัวอย่างการบริหารจัดการภัยทุจริตดิจิทัลไปกำหนดในมาตรฐานอุตสาหกรรม (Industry Standards)</li> </ul> | รับความเห็นมาปรับปรุงหลักเกณฑ์ โดยตัดถ้อยคำและตัวอย่างบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการภัยทุจริตดิจิทัล เพื่อให้หลักเกณฑ์มีความยืดหยุ่น ชัดเจน และผู้ให้บริการทางการเงินสามารถนำไปถือปฏิบัติได้จริง                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| ๒. ขอบเขตการบังคับใช้กับผู้ให้บริการทางการเงิน ได้แก่ สถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ ผู้ประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ และผู้ประกอบธุรกิจบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับ | ผู้ให้บริการทางการเงิน | <ul style="list-style-type: none"> <li>ขอผ่อนปรนการบังคับใช้หลักเกณฑ์สำหรับสาขาหรือบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินในต่างประเทศ</li> </ul>                                                                                                                                | รับความเห็นมาปรับปรุงหลักเกณฑ์ เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการนำหลักเกณฑ์ไปถือปฏิบัติ โดยเพิ่มถ้อยคำในข้อ ๕.๔.๓ ดังนี้ “สาขาของผู้ให้บริการทางการเงินในต่างประเทศและผู้ให้บริการทางการเงินที่เป็นบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินที่ประกอบธุรกิจในประเทศ ซึ่งผู้กำกับดูแลในประเทศนั้นกำหนดหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเกี่ยวกับการบริหารจัดการภัยทุจริตดิจิทัล หรือมีหลักเกณฑ์การกำกับดูแลอื่นใดที่มีข้อกำหนดในลักษณะเดียวกันไว้แล้ว ให้สาขาของผู้ให้บริการทางการเงินในต่างประเทศและผู้ให้บริการทางการเงินที่เป็นบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินที่ประกอบธุรกิจในประเทศถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลดังกล่าว หรือให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศฉบับนี้ในกรณีผู้กำกับดูแลในประเทศนั้นไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเกี่ยวกับการบริหารจัดการภัยทุจริตดิจิทัลไว้ ทั้งนี้ให้นำหลักเกณฑ์ในประกาศฉบับนี้ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มลูกค้า ประเภทของผลิตภัณฑ์ ช่องทางการให้บริการ และสภาพแวดล้อมในประเทศนั้น” |

| ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น                                                                                                                                                                                                                                                   | ผู้ที่แสดงความคิดเห็น         | ความคิดเห็น                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | ผลการพิจารณา                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• ขอผ่อนปรนการบังคับใช้หลักเกณฑ์สำหรับการให้บริการลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ และการให้บริการธุรกรรมที่มีความเสี่ยงต่ำ</li> <li>• ผู้ประกอบธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงินมีลักษณะและความเสี่ยงของการดำเนินธุรกิจที่แตกต่างกัน หลักเกณฑ์ควรกำหนดการดำเนินการหรือวิธีปฏิบัติที่แตกต่างกันให้เหมาะสมกับแต่ละธุรกิจ</li> </ul> | <p>รับความเห็นมาปรับปรุงหลักเกณฑ์ เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการนำหลักเกณฑ์ไปถือปฏิบัติ โดยผ่อนปรนให้ผู้ให้บริการทางการเงินสามารถนำหลักเกณฑ์ไปปรับใช้ตามระดับความเสี่ยง (risk proportionality) ของการให้บริการทางการเงินแก่ลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ หรือมีการทำธุรกรรมที่มีความเสี่ยงต่ำนั้นได้</p> <p>รับความเห็นมาปรับปรุงหลักเกณฑ์ โดยปรับปรุงขอบเขตของประกาศฉบับนี้ให้บังคับใช้กับผู้ประกอบธุรกิจระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบ ผู้ประกอบธุรกิจบริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ และผู้ประกอบธุรกิจบริการโอนเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เท่านั้น โดย ธปท. จะยกร่างประกาศเฉพาะสำหรับผู้ประกอบธุรกิจกลุ่มอื่นที่ไม่อยู่ในขอบเขตของประกาศฉบับนี้ โดยมีหลักการเดียวกัน และเพิ่มเติมแนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับลักษณะและความเสี่ยงของผู้ให้บริการแต่ละกลุ่ม โดยจะบังคับใช้ในระยะถัดไป</p> |
| <p>๓. การกำหนดนโยบายและการกำกับดูแลการบริหารจัดการภัยทุจริตดิจิทัล</p> <p>โดยจัดให้มีการทบทวนและปรับปรุงนโยบายอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะเมื่อมีเหตุการณ์หรือการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการบริหารจัดการภัยทุจริตดิจิทัลอย่างมีนัยสำคัญ หรืออย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง</p> | <p>ผู้ให้บริการทางการเงิน</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• ขอให้กำหนดให้การทบทวนความถี่ในการทบทวนและปรับปรุงนโยบาย สอดคล้องกับหลักการตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. ๒/๒๕๖๖ เรื่อง บทบาทหน้าที่และองค์ประกอบของคณะกรรมการของสถาบันการเงินและบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ที่ให้สามารถทบทวนนโยบาย</li> </ul>                                                                      | <p>รับความเห็นมาปรับปรุงหลักเกณฑ์ เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการนำหลักเกณฑ์ไปถือปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักการของประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. ๒/๒๕๖๖ เรื่อง บทบาทหน้าที่และองค์ประกอบของคณะกรรมการของสถาบันการเงินและบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ดังนี้</p> <p>“ผู้ให้บริการทางการเงินต้องจัดให้มีการทบทวนและปรับปรุงนโยบายการบริหารจัดการภัยทุจริตดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอ</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

| ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น                                                                                                           | ผู้ที่แสดงความคิดเห็น         | ความคิดเห็น                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | ผลการพิจารณา                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                          |                               | <p>ที่ได้รับอนุมัติแล้วตามความถี่ที่เหมาะสม หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● ขอให้ขยายระยะเวลาในการบังคับใช้ประกาศเนื่องจากหลักเกณฑ์บางข้อต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ เช่น การจัดทำและเสนอนโยบายต่อคณะกรรมการของผู้ให้บริการทางการเงิน เพื่อให้ความเห็นชอบนโยบายดังกล่าว</li> </ul> | <p>โดยเฉพาะเมื่อมีเหตุการณ์หรือการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการบริหารจัดการภัยทุจริตดิจิทัลอย่างมีนัยสำคัญ หรือ ตามความถี่ที่เหมาะสม ทั้งนี้ หากเป็นการปรับปรุงที่มีนัยสำคัญ ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการของผู้ให้บริการทางการเงิน และหากเป็นการปรับปรุงที่ไม่มีความสำคัญ คณะทำงานหรือผู้บริหารระดับสูงที่ได้รับมอบหมายสามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องรายงานคณะกรรมการของผู้ให้บริการทางการเงินเพื่อทราบในภายหลังด้วย”</p> <p><b>รับความเห็นมาปรับปรุงหลักเกณฑ์</b> โดยผ่อนผันการบังคับใช้หลักเกณฑ์ข้อ ๕.๓.๑ เรื่อง การกำหนดนโยบายและการกำกับดูแลการบริหารจัดการภัยทุจริตดิจิทัล ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เพื่อให้ผู้ให้บริการทางการเงินมีระยะเวลาเพียงพอสำหรับการนำเสนอโยบายต่อคณะกรรมการเพื่อให้ความเห็นชอบ</p> |
| <p>๔. กระบวนการรู้จักลูกค้า (Know Your Customer: KYC) และการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (Customer Due Diligence: CDD)</p> | <p>ผู้ให้บริการทางการเงิน</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>● ขอให้กำหนดเจตนารมณ์ของหลักเกณฑ์ให้ชัดเจนว่าเป็นไปเพื่อจัดการความเสี่ยงของการนำบัญชีไปใช้เป็นบัญชีม้า ซึ่งแตกต่างจากเจตนารมณ์ของหลักเกณฑ์ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่เป็นการพิจารณาความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน</li> </ul>                                                               | <p><b>รับความเห็นมาปรับปรุงหลักเกณฑ์</b> โดยปรับถ้อยคำให้สะท้อนเจตนารมณ์ของการจัดการความเสี่ยงของการนำบัญชีไปใช้เป็นบัญชีม้า ดังนี้</p> <p>“ผู้ให้บริการทางการเงินต้องรู้จักลูกค้า (Know Your Customer: KYC) โดยระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า จากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลที่ได้จากลูกค้าเป็นข้อมูลที่แท้จริง มีความถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน รวมถึงต้องสอบถามวัตถุประสงค์</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

| ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น | ผู้ที่แสดงความคิดเห็น | ความคิดเห็น | ผลการพิจารณา                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|--------------------------------|-----------------------|-------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                |                       |             | <p>ในการเปิดบัญชีของลูกค้า และวิเคราะห์ลักษณะหรือพฤติกรรมของลูกค้าร่วมด้วย และต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าเมื่อเริ่มทำธุรกรรมครั้งแรกและตรวจสอบเป็นระยะจนสิ้นสุดเมื่อมีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์กับลูกค้าตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยหากพบว่าลูกค้ามีเหตุอันควรสงสัยหรือเสี่ยงต่อการนำบัญชีไปใช้เป็นบัญชีม้า เช่น มีพฤติกรรมการใช้บัญชีที่ไม่สอดคล้องกับข้อมูลของลูกค้า หรืออยู่ในรายชื่อบุคคลที่มีความเสี่ยงที่ได้รับจากฐานข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ผู้ให้บริการทางการเงินต้องยกระดับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าให้อยู่ในระดับที่เข้มข้น (Enhanced Customer Due Diligence: EDD) โดยตรวจสอบข้อมูลอื่นเพิ่มเติม เช่น แหล่งที่มาของเงินหรือทรัพย์สิน แหล่งที่มาของฐานะความมั่งคั่ง รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบกิจการของลูกค้า อาชีพ ชื่อ และสถานที่ตั้งของที่ทำงาน</p> <p>ทั้งนี้ ผู้ให้บริการทางการเงินต้องนำข้อมูลที่ได้จากการรู้จักลูกค้า การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า และข้อมูลจากฐานข้อมูลที่น่าเชื่อถือ มาประเมินและจัดกลุ่มลูกค้าตามระดับความเสี่ยงที่ลูกค้าอาจนำบัญชีไปใช้เป็นบัญชีม้า รวมทั้งทบทวนระดับความเสี่ยงของลูกค้า ให้เป็นปัจจุบันและเหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่เสมอ”</p> |

| ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | ผู้ที่แสดงความคิดเห็น  | ความคิดเห็น                                                                                                                                                                                                                                                                                                | ผลการพิจารณา                                                                                                                                                                                |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>๕. ผู้ให้บริการทางการเงินมีหน้าที่ในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับภัยทุจริตดิจิทัลให้แก่ลูกค้าและประชาชน ดังนี้</p> <p>(๑) สร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับภัยทุจริตดิจิทัลผ่านช่องทางที่ลูกค้าสามารถเข้าถึงได้ง่ายอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง</p> <p>(๒) ธปท. สนับสนุนให้จัดให้มีการประเมินความตระหนักรู้ต่อภัยทุจริต (awareness test)</p> | ผู้ให้บริการทางการเงิน | <ul style="list-style-type: none"> <li>ขอผ่อนปรนให้ผู้ให้บริการทางการเงินสามารถดำเนินการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับภัยทุจริตดิจิทัลได้ตามความเหมาะสม เนื่องจากเป็น การสร้างภาระต้นทุนให้กับผู้ให้บริการทางการเงิน โดยเฉพาะขนาดเล็กและผู้ให้บริการทางการเงิน ที่ให้บริการผลิตภัณฑ์ความเสี่ยงต่ำ</li> </ul> | รับความเห็นมาปรับปรุงหลักเกณฑ์ เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่น ในการนำหลักเกณฑ์ไปถือปฏิบัติ โดยตัดข้อกำหนดด้านความถี่ ที่ให้ผู้ให้บริการทางการเงินต้องสร้างความตระหนักรู้อย่างน้อย เดือนละ ๑ ครั้ง |